

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 10/1983-84 med anledning av republikens presidents framställning till landstinget angående regeringens till riksdagen överlämnade proposition om godkännande av överenskommelsen om ändring av samarbetsöverenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige.

Landstinget har den 30 november 1983 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört lantrådet Folke Woivalin, lagberedningschefen Christer Jansson och t.f. kanslichefen Göran Lindholm, får härmed värdsamt anföra följande.

Ålands och Färöarnas deltagande i det nordiska samarbetet regleras nu i folkrättsligt hänseende genom vissa ändringar från 1971 i den nu aktuella samarbetsöverenskommelsen, det s.k. Helsingforsavtalet. Vad gäller deltagandet i nordiska ministerrådets arbete har rådet dessutom fattat vissa kompletterande beslut 1976.

Nu föreliggande ändringar av Helsingforsavtalet syftar till att ytterligare förstärka Ålands och Färöarnas insatsmöjligheter och att bereda Grönland plats i det nordiska samarbetet. Förslaget har föregåtts av ett omfattande utredningsarbete, i vilket även representanter för landskapet beretts möjlighet att framföra synpunkter och önskemål, något som utskottet noterar med tillfredsställelse.

Väsentligt ur åländsk synvinkel är att de av landstinget valda medlemmarna i Nordiska rådet utökas från en till två, att landskapsstyrelsen får tillsätta önskat antal medlemmar i ministerrådet och får möjlighet att medverka i ställföreträdarkommittén och vissa ämbetsmannakommittéer samt att landstinget och landskapsstyrelsen får självständig initiativrätt till rådet och ministerrådet. I ministerrådets beslutsfattande får landskapsstyrelsen inte självständig rätt att delta men får närvara vid mötena och kan ansluta sig till besluten genast eller senare.

Utskottet konstaterar att Åland tillsammans med övriga självstyrande områden i Norden nu får länge eftersträlvade förutsättningar att utöka och förstärka sin medverkan i det nordiska samarbetet. Härigenom torde Åland även få bättre möjligheter att i ett tidigt skede bevaka för landskapet väsentliga frågor inom ramen för samarbetet. Med den omfattning arbetet under senare år fått, särskilt på ministerråds- och ämbetsmannaplanet, finns det

samtidigt skäl att understryka att landskapsmyndigheterna i varje särskilt fall omsorgsfullt har att pröva frågornas intresse och betydelse ur åländsk synpunkt och koncentrera sina resurser på dessa frågor.

Mot bakgrunden av det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå
att Landstinget måtte ge sitt samtycke till den
i propositionen ingående överenskommelsens
ikraftträdande i landskapet Åland till de delar
den innebär avvikelser från självstyrelselagen.

Mariehamn den 13 december 1983.

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordf. Sune Eriksson, v.ordf. Wiklöf samt medlemmarna
Börje Eriksson och J.-E.Lindfors.